

Türk Sağının Karakutusu: Mehmet Emin Alpan

Ekin Kadir Selçuk

12 Mart 2019 Salı

[#antikomünizm](#), [#mücadeleciler](#), [#sağ](#), [#soğuk savaş](#)

Türkiye’yi yöneten olan milliyetçi muhafazakâr blok, yalnızca iktidarda değil, aynı zamanda muhalefetin sınırlarını da belirliyor. Kılıçdaroğlu’nun Ozan Arif güzellemesi, pek çok yerde aday gösterilen sağcı isimler bunu bize bir kez daha hatırlattı. Türkiye’yi egemenliğine almış Türk-İslâm ideolojisinin bugün oluşmuş yeni bir fikriyat olmadığı açık. Aksine Türk-İslâm ideolojisi uzun yılların birikiminin, planlı ve organize bir çabanın ürünü. Bu çabanın başlangıcını Türkiye’nin Soğuk Savaş’ta ABD’nin önderliğini yürüttüğü Batı kampında yer almasıyla başladığını söylemek yanlış olmasa gerek. Bu tarihten itibaren antikomünizmin resmî ideoloji haline gelmesiyle komünizme panzehir olarak Türklüğün ve İslâm’ın öne sürülmesi, bunun bizzat bir devlet faaliyeti olarak organize edilmesi Soğuk Savaş üzerine yapılan çalışmalarda pek çok defa anlatıldı. Esasen bunun yalnızca ulusal bir proje olmadığı, uluslararası bir boyutunun da bulunduğu biliniyor. Paramiliter örgütlenmelerin önemli bir çoğunluğunun ABD merkezli olarak yalnız Türkiye’de değil, solun güçlü olduğu İtalya, Yunanistan gibi ülkelerde de kurulduğu düşünülüyor. Diğer taraftan yalnızca silahlı örgütlenmelerle değil, kültür sanat hayatında da antikomünizmin bilinçli olarak yayılmasını

sağlayacak, istihbarat organlarıyla bağlantılı, yarı özel yarı devlet niteliği taşıyan topluluklar Soğuk Savaş boyunca kuruldu ve desteklendi. Bunun üzerine önemli bir literatür mevcut.[1]

Türkiye bunun neresinde kalıyor diye sorduğumuzda ister istemez milliyetçi muhafazakâr ideolojinin toplumda yaygınlaşmasını sağlayan isimlerin ve örgütlerin araştırılması gerekiyor. Bu amaçla yürüttüğüm doktora tezimde Türk sağında milliyetçi muhafazakâr iktidarlara kadro yetiştiren bir örgüt olarak faaliyet gösteren, içinden Cemil Çiçek, Melih Gökçek, Hüseyin Gülerce gibi isimlerin çıktığı Mücadele Birliği hareketini çalıştım. Doktora çalışmam daha sonra İletişim Yayınları'ndan *Mücadeleciler* adıyla yayımlandı.[2] Doktora çalışmam sırasında merak ettiğim önemli bir isim Ziya Uygur'du. Sağda pek çok gence eğitim vermiş olan, pek çok sağ düşün adamını tanıyan bu isim çalıştığım hareketin lider kadrosuna da bir yıl boyunca evlerine her hafta gelerek eğitim vermişti. Uygur'dan eğitim alanlardan biri olan Mehmet Özutku yaptığımız derinlemesine görüşmede Uygur için "Zaten sonradan istihbaratın elemanı olduğunu öğrendik," diye açıklama yapmıştı. Uygur'un Mücadeleci gençlerle nasıl ilişki kurduğunu araştırırken karşıma en az onun kadar ilginç bir isim çıktı: Mehmet Emin Alpkan. Mücadeleciler'i Ziya Uygur'la tanıştıran Alpkan'dı. Alpkan o yıllarda Cağaloğlu'nda bir matbaa işletiyordu. Alpkan'ın oğlu Latif Ruhşat Alpkan'la yaptığım görüşmede Latif Bey o yıllarda babasının dükkânında çıraklık yaptığını, sağdan pek çok ismin sık sık matbaa dükkânına uğradığını söylemişti. Daha sonra pek çok anı kitabından ve görüşmeden Latif Bey'in doğruyu söylediğini, o yıllarda bilhassa Mücadeleci gençlerin ve 1967'ye kadar Rasim Cinisli'nin, daha sonra da TBMM eski Başkanı İsmail Kahraman'ın liderliğini yaptığı MTTB'ye (Millî Türk Talebe Birliği) bağlı gençlerin Alpkan'ın matbaasına sürekli geldiklerini öğrendim. Alpkan ve diğer iki kader arkadaşı İrfan Atagün ve Ömer Öztürkmen o yıllarda bu gençlerin ağabeyi sıfatıyla onları yönlendiriyordu. Bunların devletle olan ilişkilerine dair pek çok araştırma yaptım, fakat yazılı hiçbir belgeye ulaşamadım. O yıllarda Alpkanların evine sürekli gidip gelen Mücadeleciler'in iki numaralı ismi Yavuz Arslanargun vefatından kısa bir süre önce bana yaptığı açıklamada bu abi grubu için şöyle demişti: "Komünist bir tehlike ortaya çıkmıştı. Muhafazakâr gençler bununla mücadele etmek istiyordu fakat kendilerine bir istikamet çizemiyorlardı. O sırada belli bölgelerde devletle bağlantılı isimler olur. Bunlar devletin maaşlı elemanı değildir, devletten telkin alır telkin verirler. Bu ağabeyler de bu noktada komünizme karşı faydalı hizmetler görmüşlerdir."

Doktora tezimin yayımlanmasından sonra Mehmet Emin Alpkan'ın içinde bulunduğu ilişki ağının daha iyi anlamımızı sağlayan bir kitap çıktı: Oğlu Latif Ruhşat Alpkan'ın yazdığı *Millî Dava Adamı Mehmet Emin Alpkan*. [3] Mehmet Emin Alpkan Konya Taşkent doğumlu. Babasız

olarak büyüyor, zor koşullarda yaşıyor. Eğitimini henüz yedi yaşında yarım bırakıyor. Askere gidene kadar kunduracılık, madencilik, seyyar satıcılık yapıyor. Askerliğini İkinci Dünya Savaşı yıllarında yapıyor. Alpkan askerden döndükten sonra bir yazara merak duyuyor: Nihal Atsız. Onu Atsız okumaya kimin teşvik ettiğini bilmiyoruz. Alpkan 1945'ten itibaren Beşiktaş'ta bir bakkal dükkânı açıyor. Bu bakkal dükkânı bildiğimiz, sıradan mahalle bakkallarından epey farklı. Burası sağcı gençlerin buluşma ve toplanma mekânı. Burada dergi ve dernek çalışmalarını yürütüyorlar. Ayda bir Alpkan'ın ablasının, bakkalın hemen yanındaki evinde seminerler düzenliyorlar. Buraya kimler kimler gelmiyor ki! Anılarını gazeteci Hulusi Turgut'a anlatan Alparslan Türkeş, Turgut Özal'la burada tanıştığını anlatıyor örneğin. Türkeş, Turgut Özal, Korkut Özal, Faruk Sükan, Ferruh Bozbeyle, Bekir Berk, Osman Yüksel Serdengeçti, Saadettin Bilgiç gibi isimler bu bakkalın müdavimleri. Abdullah Satoğlu şunları söylüyor: “Gerçekten bir mahalle bakkalının küçük küçük dükkânında grup halinde kendisini ziyarete gelen üniversite öğrencilerine, sanat ve ilim adamlarına, Türk milliyetçiliği, Türklük ve İslâmiyet konularında anlattıklarını dinledikçe heyecan ve hayranlığım artıyor, onunla yakın dostluk kurarak fikirlerinden feyiz almak istiyordum” (s. 44). Mehmet Emin Alpkan o yıllarda “milli bakkal” olarak ünleniyor. Bakkal dükkânında sağcı gençlerin alışveriş yapmaları serbest. Bir veresiye defterine aldıklarını yazıyorlar, paraları ne zaman olursa o zaman ödeme yapıyorlar, Alpkan borçları için bu insanları hiçbir zaman sıkıştırmıyor. *Türkiye* gazetesinde yazan Nurettin Çakın o yıllarda bu bakkal dükkânına gelenler arasında hükümetlerde bakanlık yapmış onlarca kişinin yer aldığını söylüyor (s. 48). 1945'ten sonra Türkiye'de irili ufaklı bazı milliyetçi dernekler kuruluyor. Bu derneklerin kuruluşunda “milli bakkal”ın da mutlaka yer aldığını görüyoruz. Örneğin Türk Kültür Ocağı'nın çıkardığı *Komünizme Karşı Mücadele* dergisinin üç sayısının neşriyat müdürlüğünü Alpkan yapıyor. Daha sonra bu dernekler Türk Milliyetçiler Derneği çatısında birleştiğinde Alpkan'ın da bunun içinde yer aldığını görüyoruz.

Alpkan'ın en samimi arkadaşlarından biri o yıllarda Türkeş. Türkeş'in Alpkan'ın evine teklifsiz girebildiğini öğreniyoruz. Latif Ruşat Alpkan anılarında Türkeş'in 27 Mayıs'tan bir ay önce evlerine ziyarete geldiğini, o sırada Ziya Uygur'un da evlerinde bulunduğunu söylüyor. Buna göre Ziya Uygur, *Siyonizm'in Ana Protokolleri* kitabını[4] tanıtmak için Başbakan Adnan Menderes'le görüşmüş. Uygur'un koyu bir antisemitist olduğunu söylemeye gerek yok. Alpkan-Türkeş ilişkisine döndüğümüzde, Alpkan'ın 27 Mayıs sonrasında Türkeş'in en kudretli günlerinde onu ofisinde ziyaret ettiği yazıyor. Türkeş 12 Eylül'den sonra gözetim altında tutulurken onu hastanede yine eski dostu Alpkan ziyaret ediyor. Alpkan'ın cenazesinde en ön

sırada saf tutan isim Türkeş. Bu dostluğun içeriği hakkında çok bilgimiz yok fakat Türkeş'in Alpkan'la aynı "dava"ya inandığı söylenebilir.

Alpkan'ın yakın olduğu bir başka isim Necmettin Erbakan. Erbakan 1969'da Demirel'e karşı ortaya çıktığında etrafındaki isimlerden biri Mehmet Emin Alpkan. Gazeteci Ergun Göze şunları yazıyor: "Matbaasının (Alpkan bakkal dükknında bir süre sonra matbaacılık yapmaya başlar) müdavimlerindn biri de Erbakan'dı. Rahmetli Alpkan onu Konya'ya götürmüş sevdiklerine takdim etmişti" (s. 128). İlerleyen yıllarda Alpkan'la Erbakan'ın ilişkisinin bozulduğunu öğreniyoruz. Erbakan cenazesine gelmemiş, sadece *Milli Gazete*'de bir taziye yazısı çıkmış.

Alpkan Süleyman Demirel'le de ilişki halinde. O başta Demirel'in AP liderliğine gelmesini istemiyor. Türk Milliyetçiler Derneği'nin de kuruculuğunu yapan DP milletvekili Sait Bilgiç'in kardeşi Saadettin Bilgiç'in Ragıp Gümüşpala'nın ölümünden sonra AP Genel Başkanı olmasını istiyor. Bilgiç için propaganda yapıyor. Fakat seçimleri Demirel kazanıyor. Demirel'le aralarında inişli çıkışlı bir ilişki mevcut. 1965'te Demirel'in gönderdiği parayla *Bab-ı Ali'de Sabah* gazetesini çıkarıyorlar (s. 119). Fakat zaman zaman Demirel'e yönelik eleştirel haberler yapmaktan da çekinmiyorlar. Milliyetçi Cephe hükümetleri zamanında Demirel'le aralarının da iyi olduğu gözüküyor. Mücadeleciler'in lideri Aykut Edibali'yle yaptığım görüşmede kendilerini Demirel'le yakınlaşmaya Alpkan'n ikna ettiğini söylemişti.

Mehmet Emin Alpkan'ın yalnızca siyasetçilerle arası iyi değil. Bazı askerlerle de ilişkisi mevcut. Latif Ruşat Alpkan'ın anılarında babasınının 27 Mayıs sonrası gözaltına alındığını, onu gözaltında gören Orgeneral Faruk Güventürk'ün emriyle serbest bırakıldığını yazıyor. Başka önemli bir bilgiye göre Mehmet Emin Alpkan gazeteciliğe başlamadan evvel Topbaşların fabrikasında çalışmış. Bu yıllarda Said-i Nursi'nin risalelerinin Latin alfabesiyle basılması konusunda yardımcı olmuş. 12 Eylül sonrasında hapiste yatan ülkücülere para yardımı topladığını öğreniyoruz. Türk sağında hangi kritik isimden bahsetsek onun mutlaka Alpkan'la bir ilişkisi olduğunu görüyoruz. Alpkan 1960'lı ve 70'li yıllarda milliyetçi gençlerin ağabeyi rolünde bulunuyor. Mareşal Fevzi Çakmak'ın cenazesinde, Komünizmi Tel'in mitinglerinde Alpkan var. Ahmet Davutoğlu ilk yazısını henüz ilkokuldayken onun sahibi olduğu *Bizim Anadolu* gazetesinde yazmış. Alpkan'ın ölümünün ardından Davutoğlu onun için "Öylesine güçlü bir şuuru öylesine sağlam bir ahlakı vardı ki herhangi birinin onun karşısında saygı duymaksızın ilişkide bulunması mümkün değildi," (s. 234) diye konuşuyor.

Alpkan'ın ilkokul eğitimini bile tamamlamamış biri olarak bunca insanla nasıl ilişki kurduğu bir muamma. Ziya Uygur'un akrabası Sami Nogay, Alpkan'ın Mücadeleci gençlerle tanıştırdığı

Kemal Cabioğlu'nun ölünceye kadar istihbarata hizmet ettiğini, bunu bizzat kendi ağzından dinlediğini söyledi. (Cabioğlu başbakanlık danışmanlığı da yaptı.) Türkiye'nin Soğuk Savaş içine girdiği yıllarda milliyetçi gençleri yönlendiren bir abi grubunun devletle irtibatlı olduğu yüksek ihtimal gibi duruyor. Antikomnizmin resmî ideoloji haline gelmesiyle Türk-İslâm ideolojisinin yaygınlaştırılmaya çalışılması için bu abi grubunun basında da etkili olduğunu görüyoruz. Pek çok gazetenin yayınında rol oynayan Alpkn ömrünü tamamlarken en son olarak *Türkiye* gazetesinde idari bir görevde bulunuyor. Onu bu göreve yakın arkadaşı Enver ren'in getirdiği yazıyor. Alpkn'ın cenazesi çok büyük bir katılımla gerçekleşiyor. Ölümünden yıllar sonra oğlu psikiyatrist Latif Ruşat Alpkn yazdığı kitapla, Türk sağının karakutusunun derin ilişkilerini gözler önüne seriyor.

---

[1] G.Scott-Smith ve H.Krebbendam, *The Cultural Cold War in Western Europe 1945-1960*, Frank Cass Publishers, 2003; L. V. Dongen, S.Roulin, G.Scott-Smith, Giles, *Transnational Anticommunism and the Cold War. Agents, Activities, Networks*, Palgrave Macmillan, 2014; F.S.Saunders, *The Cultural Cold War The CIA and the World of Arts and Letters*, The New Press, New York, 2013

[2] E. K. Selçuk, *Mücadeleciler Mücadele Birliği (1964-1980)*, İletişim Yayınları, Ekim 2018.

[3] L. R. Alpkn, *Milli Dava Adamı Mehmet Emin Alpkn*, Boğazii Yayınları, Aralık 2018.

[4] Doğrusu "Tevrat'a Gre Siyonizm'in Ana Prensipleri ve Protokoller" olmalı.